

02
2019

letnik X

brezplačnik Muzeja novejšje zgodovine Celje
in Pokrajinskega muzeja Celje
ISSN 1855-8631

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

Fotohiša Pelikan 1899–1919–2019

Foto: Egon Horvat

Foto: Zgodovinski arhiv Celje/Svoboda

Kulturo ljudstvu! 100 let Svobode Celje

Razstava ob 100-letnici enega najstarejših celjskih kulturnih društev, ki je pod svojim okriljem združevalo ne le kulturno, temveč tudi izobraževalno in rekreativno, skratka prostočasno dejavnost celjskega delavstva.

>3, 4

Foto: Mediaspeed

Jelka Reichman

Slovenska ilustratorka o sebi in svojih ilustracijah, ki so se vpisale med klasiko otroške in mladinske književnosti, njihova priljubljenost pa se prenaša iz roda v rod.

>> 5

Foto: Rokopisna zbirka NUK

»Azija me je povsem uročila«

Čas, predstavljen na razstavi »Azija me je povsem uročila«, je bil za Karlinovo nenavadno srečen čas.

>> 3

Nagrada Europa Nostra 2019

Stane Rozman,
direktor
Pokrajinskega
muzeja Celje

Foto: Gregor Katič

V letu 2013 se je v mestu začela dolgo pričakovana obnova starega mestnega jedra Celja. V muzeju, kjer smo prevzeli arheološke raziskave, smo bili presenečeni nad kvaliteto najdb, še bolj pa nad njihovo lokacijo, saj je na Glavnem trgu 17 do II. svetovne vojne stala hiša, ki jo je leta 1944 uničila zavezniška bomba. V nasprotju s pričakovanjem smo komaj 30 cm pod travno rušo našli ostanke rimske vile s freskami, dobro ohranjenimi mozaiki in s hipokavstom, kar kaže na visoko kvaliteto bivanja v antični Celei. V severnem delu izkopnega polja smo našli tudi na del srednjeveške kleti prve Mestne hiše.

S podporo MO Celje in MK RS smo skupaj z ZVKDS OE Celje začeli pripravljati prezentacijo in sočasno razstavo. Zahtevno projektiranje Paviljona za prezentacijo arheologije, v katerem domuje TIC, je prevzela Korpnik produkcija d.o.o., ki je delo kvalitetno opravila. Dve leti po odkritju mozaikov smo septembra 2016 paviljon tudi uradno odprli.

Čeprav je bil paviljon že ob otvoritvi deležen pozornosti, nas je vseeno presenetila letošnja novica, da smo Celjani med dobitniki prestižne kulturne nagrade. 29. oktobra bodo v Parizu na slovesnosti v Théâtre du Châtelet, v prisotnosti znanega opernega pevcia in predsednika organizacije Europa Nostra, Plácida Dominga, podelili nagrade Evropske unije za kulturno dediščino za leto 2019. Paviljon se je znašel v eminentni družbi obnovljenih kulturnih spomenikov, kot so: Kapela svetega prta iz Torina v Italiji, Portal slave iz Santiaga de Compostela v Španiji, Grad Montreuil Bonnini iz Francije itd.

Priznanje, ki ga bomo dobili v Parizu, ni le nagrada za dobro opravljeno delo, je tudi vzpodbuda za nadaljnjo promocijo celjske kulturne dediščine v skladu z najnovejšimi trendi ter pokazatelj dobrega sodelovanja v mestu.

Rozman Stan

AMPU
ZEOR
IJO
JJSČ
AEI
MLA

Občasna razstava
ob 130 letnici rojstva
Alme M. Karlin
in 100 letnici
njenega odhoda
na pot okrog sveta

16. 10. 2019
-
31. 5. 2020

Stara grofija,
Pokrajinski muzej Celje

Pokrajinski muzej Celje

m n z c
muzej novejšeg zgodovine | celje

Muzej novejšeg zgodovine Celje, Prešernova ulica 17, Celje

Stalna razstava **Živeti v Celju, Otroški muzej**

Hermanov brlog, Zobozdravstvena zbirka

Fotoatelje in galerija Pelikan, Razlagova ulica 5, Celje

Odprto: torek–petek od 9.00 do 17.00 (Fotoatelje in galerija Pelikan do 13.00), sobota od 9.00 do 13.00, nedelja in prazniki od 14.00 do 18.00 (Fotoatelje in galerija Pelikan samo po predhodni najavi vsaj 48 ur prej)
Zaprto: ob ponedeljkih, 1. in 2. januar, velikonočna nedelja, 1. in 2. maj, 1. november, 25. in 31. december

Stari pisker, Prešernova ulica 20, Celje

Klobučarska delavnica, Glavni trg 17, Celje

(oboje: ogled po predhodni najavi)

Občasne razstave: **Zemlja pleše** (19. april 2018–31.

december 2019), **Kulturo ljudstvu! Razstava ob**

100-letnici kulturnega društva Svoboda Celje

(3. december 2019–marec 2020)

www.muzej-nz-ce.si

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje

Stalne razstave: **Kulturozgodovinska razstava, Od gotike do historicizma po korakih** (prilagojeno za osebe z okvaro vida), **Alma M. Karlin Poti, Lapidarij** (zaprt zaradi obnove)

Občasne razstave: »Azija me je povsem uročila«,

razstava ob 130-letnici rojstva Alme M. Karlin;

Odlikovanja, medalje in značke iz zbirke

Pokrajinskega muzeja Celje (28. november 2019)

Razstavišče Knežji dvorec, Trg Celjskih knezov 8, Celje

Stalne razstave: **Celeia – mesto pod mestom, Grofje**

Celjski, Od šivanke do zvezd (prazgodovina)

Občasne razstave: **Mihael, nadangel, ki je kakor**

Bog; Prof. dr. Srečko Brodar, pionir slovenskega

paleolitika

Odprto november–februar: torek–petek od 10.00 do 16.00, sobota od 9.00 do 13.00; zaprto: ob ponedeljkih, nedeljah in praznikih

Odprto marec–oktober: torek–nedelja od 10.00 do 18.00; zaprto: ob ponedeljkih in praznikih

www.pokmuz-ce.si

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

18. oktober 2019

ISSN 1855-8631

Izdajatelj: Muzej novejšeg zgodovine Celje in

Pokrajinski muzej Celje

Odgovorna urednika: dr. Tonček Kregar in Stane Rozman

Glavna urednica: dr. Marija Počivavšek

Uredniški odbor: dr. Tonček Kregar, dr. Marija Počivavšek, Stane Rozman, Barbara Trnovec, Urška Repar, mag. Damir Žerič

Oblikovna zasnova: Metka Vehovar Piano, Inspiro d.o.o.

Računalniški prelom: Počivavšek, d.o.o.

Lektoriranje: Spela Kregar

Naklada: 14.000

Tisk: Dikplast, Celje

Časopis Celjske muzejske novice je brezplačnik, ki izhaja dvakrat letno in je namenjen seznanjanju najširše javnosti z delom muzejev.

Sijaj časti in ponosa

V Stari grofiji bo od konca novembra na ogled pregledna razstava o vojaških odlikovanjih, spominskih medaljah ter starih vojaških in društvenih značkah iz zbirk Pokrajinskega muzeja Celje. Pri tem gre večinoma za predmete iz obdobja Avstro-Ogrske, ki jih je zbiralo nekdanje celjsko Muzejsko društvo. Pronemška usmerjenost društva je bila izražena tudi v takratni zbiralni politiki, saj npr. med starimi značkami prevladujejo skoraj izključno samo simboli nemškonacionalnih društev in njihovih prireditev. Ob razstavi bo izšel tudi katalog. **D. Ž.**

Foto: Nina Soudet

Red železne krone, 1916.

Občasna razstava Fotohiša Pelikan 1899–1919–2019

120 let mineva, odkar je celjski fotograf Johann Martin Lenz na današnji Razlagovi ulici dal zgraditi stanovanjsko hišo s prizidkom – fotografskim ateljejem oz. steklenim salonom. Po njegovi smrti je stavba prišla v last fotografa Josipa Pelikana, ki je pred okroglim stoletjem prišel v Celje. Oba jubileja v Muzeju novejši zgodovine Celje obeležujemo z občasno razstavo. Ta bo do februarja naslednjega leta na ogled v kletnih prostorih Pelikanove hiše na Razlagovi 5 in obenem predstavlja tudi simbolni začetek njene preobrazbe v Fotohišo Pelikan. Vstop prost. **T. K.**

Foto: Egon Horvat

Utrinek z razstave.

Foto: MNZC

Leta 1935 je bil v Celju vseslovenski zlet Svoboda.

100 let društva Svoboda Celje

Svoboda je eno najstarejših celjskih kulturnih društev, ki je v stoletnem delovanju pod svojim okriljem združevalo številne pevce, tamburaše, harmonikarje, likovnike in bralce ter na ta način bistveno zaznamovalo kulturni utrip Celja v 20. stoletju, zlasti med celjskim delavstvom. Po prepovedi delovanja leta 1935 je društvo do leta 1941 delovalo pod imenom Vzajemnost, po drugi svetovni vojni pa je ponovno zaživelo kot Svoboda in bistveno razširilo svojo dejavnost. Razstava Kulturo ljudstvu! bo v MnZC na ogled od 3. decembra 2019 do marca 2020. **M. P.**

Foto: Zasedbi arhiv Helene Ojstersek

Nenavadno srečen čas za Karlinovo.

»Azija me je povsem uročila«

Ob 130-letnici rojstva Alme M. Karlin in 100-letnici njenega odhoda na pot okrog sveta v Pokrajinskem muzeju Celje odpiramo občasno razstavo. Na ogled postavljamo predmete z območja Vzhodne Azije, ki smo jih raziskali v sodelovanju z Oddelkom za azijske študije Filozofske fakultete v Ljubljani. Predmete je Karlinova zbrala med osemletnim potovanjem. Čas, predstavljen na razstavi – »ljubljen Japonska«, Koreja, »dežela jutranje tišine«, Kitajska, »popotni paradiž«, in Formoza (Tajvan), »otok sanj« – je bil zanjo nenavadno srečen čas. **B. T.**

Municipium Claudium Celeia

Ob koncu letošnjega leta bo v seriji Celeia Antiqva Pokrajinskega muzeja Celje izšla nova knjiga z naslovom *Municipium Claudium Celeia*. Gre za poljudno monografijo, opremljeno z bogatim slikovnim gradivom, ki pripoveduje zgodbo o Celeji od njenih začetkov pa vse do zatona v pozni antiki. Knjiga, ki bo hkrati služila tudi kot vodnik po arheoloških znamenitostih mesta, bo zanimiva tako za poznavalce kot za navdušence nad preteklostjo, saj bodo v njej številni podatki in predmeti predstavljeni prvič. **M. B., J. K.**

Foto: Marja Jamnik

Kipa cesarjev, odkrita pri raziskavah Knežjega dvora.

Občasna razstava 33 dni in kavarniški večer

Lani, ob stoti obletnici konca prve svetovne vojne, je Narodni muzej Slovenije v sodelovanju z drugimi slovenskimi muzeji in arhivi pripravil razstavo, ki prikazuje prevratno obdobje ob razpadu Habsburške monarhije in kratko obdobje obstoja Države Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki je trajalo le 33 dni, do združitve v Kraljevino SHS. V Muzeju novejši zgodovine jo bomo odprli v četrtek, 3. 10., ob 12. uri. V navezavi nanjo bo v sredo, 16. 10., ob 18. uri sledil kavarniški večer z gostom prof. dr. Božidarjem Jezernikom in predstavitev njegove knjige »Jugoslavija, zemlja snova«. Vstop prost. **T. K.**

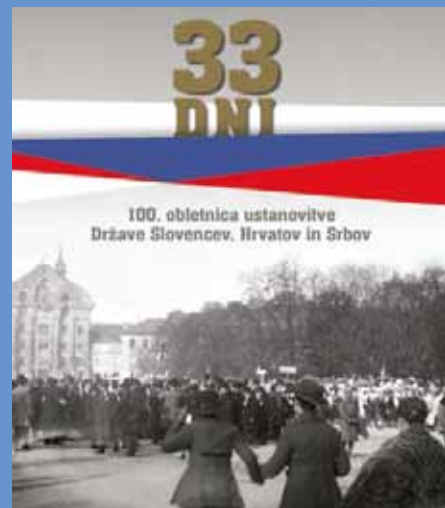

Foto: Narodni muzej Slovenije

Mihael, nadangel, »ki je kakor Bog«

Nadangel Mihael je najbolj čaščen med angeli in ga srečamo v Stari in Novi zavezi Svetega pisma. Njegovo ime pomeni v hebrejščini »Kdo je kakor Bog?«, je najpomembnejši med nadangeli in vedno stoji pred Bogom, kateremu prinaša molitve ljudi, tem pa božje razodetje.

Prerok Daniel ga imenuje eden prvih knezov (Dan 10, 13). Je zmagovalec proti upornim, padlim angelom in vojskovodja nebeške vojske. Kljub svoji neznanski moči je popolnoma predan in pokoren Bogu, v imenu katerega je opravljal

Foto: Nataša Žmaher

Neznani kipar, Sv. Mihael, na hrbtni strani je letnica 1690, les, porbarvan.

Kulturno društvo Svoboda Celje

S procesom industrializacije sovpada tudi nastajanje delavstva, vzporedno s tem sledimo nastajanju delavskih društev; socialistično orientirano celjsko delavstvo je leta 1919 ustanovilo društvo Naprej, predhodnika Svobode.

Vzajemnost, socialdemokratsko kulturno društvo, je bilo ustanovljeno leta 1909 v Ljubljani na pobudo Ivana Cankarja. V skrbi za splošno izobrazbo in širjenje socialističnih idej med delavstvom so razvijali različne kulturne in športne dejavnosti. Leta 1913 je zaživelo pod imenom Svoboda.

V Celju je bilo leta 1919 kot podružnica slovenske Svobode ustanovljeno društvo Naprej, ki se je kasneje preimenovalo v Delavsko prosvetno društvo Svoboda Celje. Bilo je zelo aktivno, zlasti pevska sekcija, dramski, tamburaški in šahovski odsek, knjižnica in planinci. Zveza Svobod je prirejala odmevne delavske kulturne manifestacije; vrhunec je bil zlet Svobod 7. julija 1935 v Celju z okoli 10.000 udeleženci, zaradi česar so Svobodo prepovedali, namesto nje pa ustanovili društvo Vzajemnost, ki je delovalo vse do

posebne naloge, kot so: izgon Satana in grešnih angelov, izгона Adama in Eve iz raja; izbran je bil, da v pravem trenutku prepreči Abrahamu žrtvovanje Izaka, vodi izraelsko ljudstvo v obljubljeni deželo ter na poti razdeli vodo pri prečkanju Rdečega morja. Po Mojzesovi smrti se je s Hudičem boril za pokojnikovo dušo. Dobil je nalogo, da vodi duše umrlih v raj, zato so se mu ljudje priporočali za srečno smrt.

V Svetem pismu so po imenu predstavljeni trije nadangeli s posebnimi nalogami: Mihael, Gabriel in Rafael; vsi trije godujejo 29. septembra. V muzeju hranimo devet Mihaelovih upodobitev, ki so predstavljene na občasni razstavi. Med njimi je tudi kipec sv. Mihaela, tehtalca duš, z dvignjenim ognjenim mečem v desnici in tehtnico v levici. V eni posodici tehtnice kleče moli figurica, duša umrlega. Drugo posodico, v kateri je okrogla kamnita utež, poskuša hudobec na spodnji strani povleči navzdol. Na podlagi Mihaelovega tehtanja je dušam umrlih dodeljeno trpljenje v peklu ali nagrada v nebesih. Motiv je podobno kot motiv Mihaela, ubijalca zmaja, postal izredno priljubljen tudi pri nas.

GABRIJELA KOVAČIČ

leta 1941 z istimi idejami kot prej Svoboda. Po drugi svetovni vojni se je Svoboda Celje vzpostavila na novih temeljih in bistveno razširila svojo dejavnost. V drugi polovici 20. stoletja so delovale različne sekcije: pevska, tamburaška, harmonikarska, dramska, šahovska, mladinska kino sekcija, glasbena šola, sekcija ansamblov, Delavska/Ljudska knjižnica, Delavska univerza itd. Zveza društev Svoboda, katere del je bila tudi celjska, se je v drugi polovici 20. stoletja postopoma preoblikovala v današnjo Zvezo kulturnih društev Slovenije. V Celju pa se je s prestrukturiranjem industrije postopoma transformiralo tradicionalno delavstvo, njegova identiteta in kultura; v zadnjem času sta v okviru Svobode aktivni le sekciji Celjski likovniki in Keramistika.

MARIJA POČIVAVŠEK

V začetku sedemdesetih let je pod okriljem celjske Svobode deloval tudi New swing quartet.

Stoletje od Pelikanovega prihoda v Celje

9. septembra 1919 je v celjskem časniku Nova doba izšel reklamni oglas, v katerem »[f]otograf Josip Pelikan vljudno naznanja cenjenemu občinstvu Celja in okolici, da je prevzel bivši atelje Martina Lenza v Celju, Razlagova ulica pri hotelu Union blizu kolodvora«.

Gre za prvo javno omembo Pelikanove fotografske navzočnosti v Celju, njegov prihod pa je posledica geopolitičnih sprememb po koncu prve svetovne vojne.

Foto: Pelikan

Družina Pelikan (Josip, Nada, Marijana, Božena), 1927.

Rodil se je namreč leta 1885 v Trbižu v češki fotografski družini, se doma izučil in od očeta prevzel obrt ter že pred vojno v Idriji postavil sodoben fotografski atelje. Fotoatelje je odprl tudi v Brežicah, od koder je bila soproga Marijana. Po koncu vojne, ko so Idrijo zasedli Italijani, za zavednega Slovence in Sokola tam ni bilo več prostora in družina se je odločila prodati posest ter se preseliti v novonastalo Kraljevino SHS, v Brežice. Po naključju je takrat triintridesetletni Pelikan izvedel novico, da je v Celju med vojno umrl fotograf Martin Lenz, zaslužil priložnost in spremenil načrte. Najprej je najel in kmalu še odkupil nekdanjo Lenčevo hišo in atelje ter začel pisati novo, tako svojo kot celjsko fotografsko zgodbo. Trajala je skoraj šest desetletij in ustvarila zapuščino, kakršni v Sloveniji ni para. Josip Pelikan je ostal v spominu številnih generacij, njegove fotografije pa so pogosto prva vizualna predstava in podoba naše skupne preteklosti. In če bi dokumentiran kolektivni spomin mesta in njegovih ljudi v dvajsetem stoletju želeli spraviti na skupni imenovalac ali, še bolje, na eno fotografijo, bi ta brez dvoma bila prav Pelikanova.

TONČEK KREGAR

Jelka Reichman

80 let umetnice z veliko začetnico

Ena najbolj priljubljenih slovenskih ilustratork je v avgustu ob 80-letnici praznovala tudi 50 let ustvarjanja ilustracij, ob katerih so zrasle generacije otrok. Rodila se je leta 1939 v Ljubljani. Diplomirala je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani ter tam končala tudi grafično specialko. Njen opus obsega več kot 200 knjižnih projektov in več kot 2,2 milijona izvodov posameznih knjig v različnih izdajah. Za svoje delo je prejela številne nagrade in priznanja, med njimi nagrado Hinka Smrekarja, Levstikovo nagrado ter Župančičevo nagrado za življenjsko delo. Je tudi avtorica Hermana Lisjaka, maskote Otroškega muzeja Hermanov brlog.

Kakšni ste bili kot otrok?

Bila sem edinka, šele po vojni sem dobila brata. Stanovali smo blizu opekarne in od tam mi je oče nosil glino, iz katere sem izdelovala različne figurice. Imeli smo majhen vrt, na njem pa veliko metuljev, pikapolonic v travi in med zeljnatimi glavami, pa gosenice ... Ure in ure sem opazovala živali. Rada sem poslušala kosa, ki je pel zvečer. Kosi so tako lepo peli, da so mi še danes pri srcu. Mama me je uvedla v svet knjižnih lepote in vsega lepega. Ker med okupacijo ni imela službe, sva se veliko sprehajali, pogovarjali in opazovali dogajanje v naravi. Doma pa mi je veliko brala iz knjig. Niti za sekundo mi ni bilo dolgčas, čeprav nismo imeli nič. Če bi mi takrat nekdo rekel, da bom imela vse te igrače, ki jih imam danes, mu ne bi verjela. A pozneje spoznaš, da sreča ni v tem, da imaš, ampak da si. Biti – ne imeti. Vsi težimo k imeti, pa se na koncu preveč zasuješ s stvarmi. Stvari ti dajejo zadovoljstvo, sreče pa ne. Sreča je globlja stvar. Je neka notranja potešitev, ki jo težko opišem.

Kaj bi bili, če ne bi bili ilustratorka?

Če se ne bi rodila s to danostjo, bi bila sposobna dijakinja, ki bi šla študirat medicino. Zanimala bi me prefinjena kirurgija. Mislim, da bi bila dobra in tudi odgovornost bi imela. Ekonomistka ali pravica pa ne bi bila dobra, če bi morala imeti opravka s financami.

Jelka Reichman in Herman Lisjak, MnZC 2014.

Kako se spominjate svojih začetkov?

Bilo me je zelo strah. Nisem zaupala vase. Še danes, po vseh teh letih in uspehu, sem skeptična do svojega dela. Moje prvo delo je bilo ilustriranje pravljice Šivilja in škarjice Dragotina Ketteja, ki mi ga je zaupala takratna urednica Mladinske knjige Kristina Brenk. Sledile so manjše knjižice. Ne more vsak, ki priteče iz akademije, kar takoj dobiti veliko slikanico. Nikomur ni v škodo, če najprej dobi kilometrino. Sproti se učiš, gradiš se. Toliko dela je za mano, pa bi vedno še želela čim več in boljše. Ker nikoli ni tako dobro, da ne bi bilo lahko narejeno tudi boljše.

Kaj radi rišete?

Vse. Še posebej otroke in živali. Otroci so zelo lepi. Manjši kot so, bolj so ljubki, lepi in še nepokvarjeni. V življenju me najbolj zanima lepota ... To lepoto vidim v majhnih bitjih, v živalih, v otrocih ... Vidim ta njihov notranji svet, ki seva navzven. To naslikam.

Herman Lisjak bo drugo leto praznoval 25 let. Vi ste njegova »mama«, kako je nastal?

Prva misel, ki me je obšla, je bilo mesto Celje. Če bi šlo za muzej v Ljubljani, bi se odločila za zmaja. Celje pa je knežje mesto, zaradi celjskih grofov. Torej, vse domače živali so odpadle (muca, kuža). Ostale so še gozdne, naše živali. Lisica mi je bila glede na celjske grofe najbližja od vseh. Aha, in to lisjak, z imenom enega od grofov. Herman! To je vse. Pridano je še ime Lisjak, to pa ste dodali vi in gospa Andreja. To je vse. Mislim, da se je posrečilo.

Sodelovanje z Muzejem novejšeg zgodovine Celje pomeni, da pri vsaki občasni razstavi v Otroškem muzeju Hermanu Lisjaku narišete novo podobo. Od kustosa, bančnega varčevalca, prirodnoslovca, športnika, etno Hermana, prometnika ... Kateri vam je najljubši in katerega je bilo najtežje ustvariti?

Ne maram prometa, torej prometnik. Imam pa rada naravo, zato mi je najljubši Herman s šopkom rož, s kanglico, metuljem in čebelico.

Kdo ne pozna Mačka Murija, Miškolina, Pikija Jakoba, Cecepetavčka? Vaš letošnji jubilej je zaznamovala tudi antologija vaših likovnih podob za najlepše slovenske otroške pesmi Rasla je Jelka. Je kaj, kar bi radi še ustvarili, pa se tega še niste nikoli lotili?

Otroški portreti so me vedno zanimali. Portret otroka je nekaj izjemno težkega in lepega hkrati. Dobiti značaj, to lepoto otroka, to me zanima. Vanjo se lahko poglobljaš vse življenje.

Vaš vsakdanjik?

Ne bom pretiravala, če rečem, da ni dneva brez črte. Če ni črta na papirju, pa premišlujem o njej. Profesor Jakac nam je na Akademiji položil na srce: »Kar naprej morate risati. Tudi v zobozdravstveni čakalnici imejte s seboj skicirko in svinčnik, pa skicirajte. Kar koli. Samo delajte. To so vaše beležke.« Umetnik se ne more kar roditi. Potreben je talent, danost in ustvarjanju je treba posvetiti čas.

BRONICA GOLOGRANC ZAKONJŠEK

Iz muzeja na ulico

Celje je mesto, ki je že nekaj dekad močno zaznamovano s športom. Šport ni v Celju nikoli pomenil zgolj organizirane oblike gibanja, pač pa je vplival tudi na druženje, politiko, medije in prostorsko ureditev mesta.

Zato je že nekaj let govora, da ta pomemben element mesta dobi svojo stalno muzejsko postavitev, kjer bo mogoče na skupnem prostoru predstaviti vso to bogato športno zgodovino. V Muzeju novejši zgodovine Celje imamo že nekaj časa idejni koncept za takšno postavitev, za katero verjamemo, da bo slej ali prej našla svoj stalni prostor. Do takrat pa je športna dediščina v Celju svoj razstaveni prostor našla kar na mestnih ulicah, ki s panojskimi razstavami, delček za delčkom, sestavljajo mozaik vseh športnih panog, ki jih gojimo v mestu in okolici.

Tako smo na prvo septembrsko soboto odprli že tretjo razstavo, na kateri predstavljamo dele bogate celjske športne dediščine. Po košarki in rokometu je bil tokrat na vrsti nogomet, »najpomembnejša postranska stvar na svetu«. Kot pritiče vsem kolektivnim športom, pri katerih vedno zmaga ekipa in ne posameznik, se tudi v Muzeju novejši zgodovine Celje zavedamo, da lahko v sodelovanju z drugimi inštitucijami ustvarjamo še

Odprtje razstave na Trgu Celjskih knezov.

bolj celovite in poglobljene vsebine. Zato smo tudi tokrat povabili k sodelovanju Zgodovinski arhiv Celje, s katerim smo sodelovali že pri prejšnjih dveh športnih razstavah. Vse tri razstave smo postavili izven muzejskih in arhivskih zidov, saj tako nagovarjajo ljudi bolj množično in neposredno. Trg Celjskih knezov pa se je, kot eden osrednjih prostorov srečevanj Celjanov in tistih, ki v Celje redno zahajajo, izkazal kot odličen razstaveni prostor. **SEBASTJAN WEBER**

Foto: Arhiv PMČ

Celjske freske so navdušile mednarodno strokovno javnost

Med 9. in 13. septembrom je v Neaplju potekal XIV. mednarodni kolokvij AIPMA (Association Internationale pour la Peinture Murale Antique) združenja specialistov in strokovnjakov rimskega stenskega slikarstva.

Kolokvija z delovnim naslovom »Dallo scavo alla valorizzazione – Od izkopavanja

do vrednotenja« sva se udeležila tudi arheolog dr. Jure Krajšek in restavratorka Jasna Radšelj iz Pokrajinskega muzeja Celje ter skupaj s kolegi iz Restavratorskega centra ZVKDS in Centra Jean Berard iz Neaplja predstavila celoten projekt od arheoloških raziskav, gradnje zaščitnega podzemnega objekta, konzerviranja in restavriranja in situ ohranjenih fresk, sestavljanja odlomkov stropne poslikave ter interpretacije posameznih motivov in prizorov s stenskih in stropnih fresk, odkritih na Muzejskem trgu v Celju. Pri arheoloških raziskavah, ki so potekale ob prenovi Muzejskega trga v Celju, so namreč bile v ruševinah rimske mestne vile odkrite odlično ohranjene freske. Poleg in situ ohranjene stenske poslikave pozornost še posebej vzbujajo odlomki obokanega in bogato figuralno poslikanega stropa.

Celovita predstavitev odkritij, kot tudi raziskav in postopkov, je med udeleženci vzbudila veliko pozornosti. Poleg odlične ohranjenosti najdb je strokovnjake navdušila tudi sama izvedba projekta, ki poteka neprekinjeno že od odkritja dalje.

JURE KRAJŠEK

Znamke in zgodovina

Rojeni v Celju smo na različne načine obkroženi z zgodovino. Tega se z leti čedalje bolj zavedamo, saj jo spoznavamo v različnih oblikah. Posebno dimenzijo soočanja s preteklostjo sem začel spoznavati, ko sem se začel intenzivneje ukvarjati s filatelijo. Kajti vsaka znamka je na nek način povezana s preteklostjo. Ob tem pa se moramo zavedati, da filatelija še zdaleč niso zgolj znamke, saj zajema še številna področja, med katerimi predfilatelija (obdobje pred izidom prve znamke) sega prav daleč v preteklost.

A zgolj zbiranje znamk ni zadovoljilo moje radovednosti. Zato sem se pričel ukvarjati tudi s prenosom tovrstnih znanj na najmlajše, na osnovnošolske otroke. Ob tem pa so ostale še drugačne možnosti predstavljanja filatelije širši

Foto: Nataša Zmajer

Tone Petek na otvoritvi razstave Pozabi oteta preteklost.

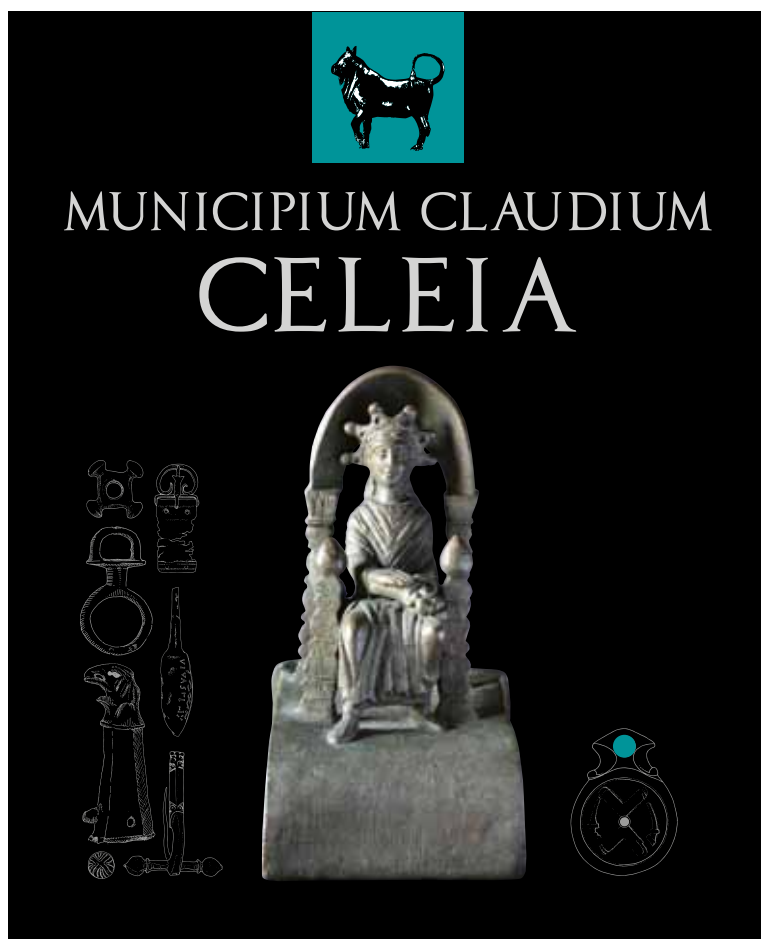
javnosti. Naključje je botrovalo, da sem pričel pripravljati filatelistične razstave. Do danes sem jih postavil že 33, skupaj s ponovitvami pa 63. Samoumevno je, da so se med številnimi temami pojavile tudi zgodovinske. Prvo, z naslovom »Pozabi oteta preteklost«, sem 16. aprila 2014 predstavil v Pokrajinskem muzeju Celje. Ta razstava je pomenila začetek uspešnega sodelovanja z muzejem. Rezultat tega je bila tudi razstava v sodelovanju s kustosom mag. Damirjem Žeričem, »Filatelistična dediščina Celja«. Letos, 24. januarja, pa smo Celjani čakali priložnostno pošto znamko Pošte Slovenija, Almo M. Karlin. Ob tej priložnosti sem skupaj s kustosinjo Barbaro Trnovec pripravil filatelistični del razstave na temo »Po poti Alme M. Karlin«.

Prepričan sem, da to ni zadnja tovrstna zgodba, saj nas čakajo številni jubileji, zgodbe, izzivi in priložnosti, ki jih bo prijetno udeležiti v obliki filatelistične promocije. **TONE PETEK**

Pokrajinski
muzej Celje

Muzejski trg 1,
Celje

Trg Celjskih
knezov 8,
Celje

Pokrajinski
muzej
Celje

V LETOŠNJEM LETU BO IZŠLA
NOVA KNJIGA O ANTIČNI CELEJI

Muzej novejše
zgodovine Celje

Prešernova ul. 17,
Celje

1899 - 1919 - 2019

F O T O I H I Š A
P E L K A N

Novo v muzejski ponudbi:

katalog
Fotohiša Pelikan
108 strani
Celje, 2019

muzejnovejšezgodovine|celje
m7c

Strokovna ekskurzija zaposlenih v PMC v mesto Blatenski Kostel ob Blatnem jezeru.

Foto: Arhiv PMC

Poletno muzejsko noč je zaokrožil koncert klarinetista Gorana Bojčevskega in pianista Jana Severja na balkonu MnZC.

Foto: Egon Horvat

Odprtje razstave Fotohiša Pelikan 1899-1919-2019.

Foto: Egon Horvat

Tiskovna konferenca ob razglasitvi nagrade Evropa Nostra, za projekt Paviljon za prezentacijo arheologije (TIC Celje).

Foto: Nataša Žmaher

Selfi ob predstavitvi knjige Videni, avtorja dr. Dana Podjeda, v MnZC.

Foto: Katja Pur

Razstavo o Srečku Brodarju v PMC smo zaradi šolskega tekmovanja iz znanja zgodovine na temo Prazgodovina na Slovenskem podaljšali do konca leta 2019.

Foto: Nataša Žmaher

Poleti smo v PMC, v sklopu Raziskovalnih igralnic ZRC SAZU, izvedli dve otroški delavnici »Postani rimski vojak«.

Foto: Enea Bronja Gajšek

Ekskurzijo s prostovoljci in demonstratorji MnZC smo po ogledu Tržiškega in Planinskega muzeja zaključili v Radovljici.

Foto: Igor Horvat

Nagradno vprašanje:

Kdo je bil celjski fotograf, ki je pred 120 leti zgradil steklen fotografski atelje na Razlagovi ulici?

Odgovor

Ime in priimek

Naslov

Odgovore pošljite do ponedeljka, 11. novembra 2019, na naslov Muzej novejšje zgodovine Celje, Prešernova ulica 17, 3000 Celje, s pripisom »Nagradno vprašanje«. Tri izmed pravih odgovorov bomo nagradili z izdelkom iz naše muzejske trgovine in dvema brezplačnima vstopnicama. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti. Osebnostne podatke nagrajencev bomo uporabili izključno za namen obveščanja o nagradni igri.

Nagrajenci iz prejšnje številke so: **Margareta Hrastnik, Jožica Cokan in Marina-Nina Kocen**, vsi iz Celja. Nagrade vas čakajo v muzejski trgovini Pokrajinskega muzeja Celje.